

tantum;... quæ subreptione, gratia et sordibus sæpe obtinentur; ut incommoda in his frequentia esse possint, non in illis (8). De Lusitania Schrodtus in syst. jur. publ. univ. Febronium exscripsit, asserentem, Regi Joanni II. cum usum videndi et examinandi bullas abolere proposuisset, regni proceres obstitisse; sed et Febronius et Schrodtus dissimulat, quod frustra se opposuerint. *Lusitaniæ invictissimi reges, ut scrupuli cessarent, circumspectissime hoc jus assumendi literas apostolicas, eas detinendi persæpe dictum modum omiserunt... Ideoque in Lusitaniæ tribunalibus praxis hoc jure non utitur* (9). In Gallia bullas dogmaticas, quæque ad prohibitionem librorum spectant, constat sine placito regio fuisse publicatas. In Hispaniis literæ apostolicæ multis in casibus et negotiis (beneficialibus et judicialibus) ante executionem ad regia tribunalia mittuntur, ut inquit Covarruvias, summopere cavendum monens, ne ea consuetudo in maximum cedat animarum discrimen, et contra pontificii juris divinam institutionem (10).

(1) *Antifebron. vindicat. T. IV, diss. XII, C. II, n. 3.*

(2) « Aliter, inquit Oliva, summus Pontifex posset per constitutionem generalem præcipere, ut nullum rescriptum gratiæ impetratum a principe seculari executioni mandaretur, nisi prius apud episcopos præsentetur, et examinetur, » an in præjudicium potestatis spiritualis aliquid contineat; quia non minor, sed major est ejus potestas ad hoc, quam principis secularis ad illud. » *In tract. de foro eccles. edito a. 1678. P. I, q. 22, n. 19.* Primo nempe ad rescripta gratiæ et justitiæ privatis data adhiberi placitum coeptum est: postea extensum ad decreta disciplinæ, demum ad bullas etiam dogmaticas. Quis credat, hoc quidem modo etiam libertati et jurisdictioni ecclesiasticæ, non tantum auctoritati regiæ consultum fuisse ab Espenno; atqui id persuadere nobis vult Schrodtus in *syst. jur. publ. P. II, C. V, §. 21.* in nota.

(3) *Analys. jur. pontif. L. I. tit. de constitut. Tom. II.*

(4) *Princip. jur. eccles. T. I, q. IV, C. II, n. 5.* « Fœtus politicorum est istud placitum regium, qui adulandi, placendi, atque jurisdictionis et propriæ et suorum principalium ampliandi studio, et fortassis occulto livore, invidia, et odio, quo in auctoritatem ecclesiasticam feruntur, nescio quæ pericula, præjudicia et damna bono publico metuenda fingunt, et suis principibus sub speciosissimis rationibus ante oculos ponunt. Atque hi ipsi sunt, qui motus et turbas excitant in publico. »

(5) *Loc. cit.* — (6) *Ibid.*

(7) *In antif. vind. l. c.* ubi Zypæo alter adjungitur Belga Peckius, insignis olim in magno Belgii consilio consiliarius, qui in consuetudinem exigendi placiti regii acriter invehitur his verbis: « Quam consuetudinem et multas alias ejusdem farinæ non posse jure satis defendi puto; ut quæ libertati ecclesiasticæ plurimum adversantur, et proinde non valent apud justos et catholicos judices, qui timorem Domini habent, licet forte valeant apud eos, apud quos, quidquid lubet, licet; et qui Ecclesiam oderunt, eamque principibus secularibus liberter in omnibus subjicerent, confusionem passuri in magno illo die, cum ad judicandum eos veniet, cujus sponsam hic contemserunt, et injuria affecerunt. »

(8) *Zypæus loc. cit.* — (9) *Felicianus Oliva loco cit.*

(10) *Quæst. practic. q. 35, n. 6.*

INDEX RERUM MEMORABILIUM LOCUPLETISSIMUS.

A.

- Abdicatio* ad modos amittendi imperii refertur. 306.
Abortus. Procuratio abortus naturæ repugnat. 127.
Accessio est modus acquirendi originarius. Ejus notio, et divisio. 171.
 Species accessionis naturalis, *ib.* industrialis, 172. et mixtæ. *ib. seq.*
Acquirendi modus quid sit, et quotuplex. 169. Modus acquirendi originarius et principalis est occupatio, 170. originarius vero, sed accessorius accessio. 171. *seq.* Acquirendi modi derivativi sunt divisio, cessio, et traditio. 174. An ad modos acquirendi derivativos testamta, successio ab intestato, et præscriptio *ibid. seq.*
Actio. Cum hominum actionibus consecutiones quædam ex natura connexæ sunt, 12. appellantur hæ consecutiones actionum momenta, vel motiva a Wolfianis. *ibid.* Actiones hominum respiciunt, et attingunt perfectionem quandam Dei. 14. Illustratur triplici actionum genere, *ibid.* scilicet, quæ proxime ad Deum, 15. quæ ad nosmetipsos, *ibid.* et quæ ad proximum pertinent. 16. Actiones tum internæ tum externæ ad jurisprudentiam naturalem referendæ. 38. Propositiones hæc super re confixæ, et Ciceronis, ac Senecæ sententiæ. 39. Actionum moralitas completa ex quibus coalescat. 46. Actio humana externa sine interna esse nequit: non tamen vicissim. *ibid.* Quid actio bona, mala, ac indifferens. 47. In actione humana consecutionum imputabilitas pensanda. *ibid.* Quæ actio valida, quæ irrita. *ibid.* Actionis circumstantiæ unde desumantur. 48. Quid circa fines, et causas impellentes in actione notandum. *ibid.* Actionibus fines rationi consentanei præfigendi. 49. Datur actio indifferens quoad speciem, non item quoad individuam. 50. Quid actionis moralitas intrinseca. *ibid.* Qua ratione, mensura, et gradu actionum alienarum imputatio fiat. 59. *seq.* Quid actio deliberata. 66. Actus validi, et irriti notio. 78. Ad actus valorem requiritur primo jus agentis. 79. Secundo consensus agentium. *ibid. seq.* Ipsa actus apta materia. 82. *seq.* Ea, quæ vi, metuve gravi fiunt, actum invalidum reddunt. 84. *seq.* Actus ex eo, quod sint prohibiti, non pariter irriti ac nulli sunt. 86. *seq.* Declaratur exemplis. 88.
Actor. Actoris jura, et obligationes. 348.
Actus. Vid. *Actio.*

- Adjunctio* est species accessionis industrialis, fitque diversis modis. 172.
Regulæ adjunctionis. *ibid.*
- Administrator.* Vid. *Ærarium.*
- Advocatus.* Advocatorum jura, et obligationes. 349.
- Æquivocatio* verborum quid sit. 134. Æquivocatione sensibili uti quandoque licet. 138. Certæ tamen servandæ sunt cautiones *ib. seq.*
- Ærarium.* Administratores publicorum ærariorum quamnam obligationem habeant. 332. *seq.*
- Æstimatorius* contractus quid sit. 198.
- Affinitas* an jure naturæ irrita reddat conjugia. 258.
- Aggressor* injustus vitæ occidi potest, servato moderamine inculpatæ tutelæ. 149. *seq.* Non tamen indiscriminatim præcepta est hæc cruenta defensio. 152. *seq.* Item aggressor membrorum, libertatis, et pudicitiaæ cruentæ defensionis subjacet, 154. In quibus casibus defensio cum nece aggressoris bonorum fortunæ liceat. *ibid.* Id tamen, a S. Augustino non probatum pluribus displicet. *ibid.*
- Alienatio.* Facultas alienationis ex dominio profluit. 169.
- Alluvio* est species accessionis naturalis. 171.
- Ambiguitas.* Vid. *Æquivocatio.*
- Amor.* Notio amoris. 101. Alius amor benevolentiaæ; alius concupiscentiaæ. *ibid.* In eo spectanda cum intensio, tum appetitatio. *ibid. seq.*
- Amor sui* ordinatus, principium et præceptum J. N. est. 121. Amor sui perversus unde præmanet. 122. Quæ circa sui amorem notanda. *ibid. seq.* Objectamenta quædam contra amorem sui, et proximi dissipantur. 123.
- Anarchia.* Vid. *Status.*
- Animal.* An damnum ab animali datum restitutionis obligationem inducat. 212. *seq.*
- Animus.* Quænam in animo insint. 2. Affectiones ejus aliæ sunt transeuntæ, permanentes aliæ, et quænam illæ. *ibid. seq.*
- Apostolatus.* Institutio apostolatus. 462. *seq.* In hac institutione ratio muneris episcopalis, et ratio apostolatus cum extraordinariis juri- bus, ac donis conjuncta distinguendæ sunt. 463. Functiones apostolatus præcipue consistebant in prædicatione fidei, administratione Sacramentorum, et morum institutione. 465. *seq.* Præterea ordinarunt politiam sacram. 468. Elegerunt ministros et successores. *ibid.* Egerunt conventus. 470. Curam aliquam temporalium gesserunt. 472. Cuncta ad finem Ecclesiæ egerunt. Erat proin eorum potestas sacra inspectoria, legislatoria, et executoria. 476. Apostolorum potestas alia erat extraordinaria, 484. alia ordinaria ad episcopos propagata. 486.
- Arcanum.* Ejus notio, 134. et obligatio. 135.
- Archiepiscopus.* Quid hoc nomine olim, quid hodie designetur. 494.
- Aristocratia.* Ejus notio. 287. Dividitur in urbicam, et provincialem. 297. Commoda ejusdem, *ibid.* incommoda et morbi. *ibid.*

- Aristoteles.* Ejus opinio de origine civitatum, et imperii. 274. Ejusdem definitio familiae. 278.
- Arma.* Num dentur quædam arma, quæ stricto jure naturæ prohibita sint. 425. *seq.*
- Armistitium* quomodo differat ab induciis. 430.
- Arrha* immutat contractuum formam. 189. 194.
- Articuli.* Vid. *Fides.*
- Assecurationis* contractus quid sit. 199.
- Atheismus.* Atheismum proprie peccatum non esse impie docuit Hobbesius. 101.
- Atheus* an Dei legibus non subjaceat. 102.
- Augustinus* (S.) quomodo Manichæos jure naturali æque, ac divino vetitum omne bellum adserentes refutarit. 418. *seq.*
- Autochiria* juri naturæ repugnat. 126. *seq.*
- Autonomia.* Ejus notio. 116. Nullum pro ea jus internum militat. *ib.*
- Avulsio.* Vid. *Coalitio.*

B.

- Barrataria.* Crimen barratariaæ quid sit. 352.
- Beatitas.* Beatitatis veræ characteres. 8. Fucata beatitas status civilis ex S. litteris desumta, 320. *seq.* ac non sine religionis detrimento male quæsita. 322. *seq.*
- Bellum.* Belli publici notio. 415. Jus belli imperanti privative competit. *ibid.* Bellum debet esse extremum salutis expediendæ remedium. 416. *seq.* A quibus jus belli impugnatum fuerit. 419. Jus belli gentibus a natura concessum est. *ibid.* Quæ justa belli causa non sit. 420. *seq.* Usus juris belli. 421. Non potest dari bellum ex utraque parte justum, bene vero fieri potest, ut sit bellum ex utraque parte injustum. 424. Modus ac forma belli. Quo armorum genere uti liceat; quid in personas hostium, quid in eorum res, ac bona citra crudelitatem bellicam fieri possit. 425. *seq.* Quid in bello circa socios, auxiliares, ac neutrales justum sit. 427.
- Benedictus XIV.* R. P. Num tota ejus contra duella constitutio directa fuerit contra P. Stadleri tractatum de duello. 162.
- Bigamia* quid sit. 252.
- Blasphemia.* Hujus delicti religioni oppositi notio, et divisio. 118.
- Bona.* Triplex genus bonorum exponitur. 143. Communionem bonorum non reducit jus necessitatis. 146. *seq.* Bona fortunæ an defendere liceat cum nece raptoris. 154. *seq.* Bona incerta ex delicto cui restituenda. 229. Quo sensu bonum privatum publico cedere debeat. 239.

C.

- Cajetani* relatio de quadam Hispaniæ principe abortum faciente. 207.
- Calumniæ.* Ejus notio. 130.
- Cambium.* Notio Cambii. 198.

- Contumelia.* Notio contumeliæ. 129.
Conventus. Conventuum, quos exigit collegium, diversitas. 242.
Convitium. Notio convitii. 129.
Corpus. In corpore humano quæ præcipue spectanda. 2. Corporis cura, et incolunitas inter naturæ obligationes reponenda. 125. *seq.* Hinc mutilatio, vulneratio, læsio proprii, vel alieni corporis naturæ repugnat. 127. In quibus casibus hic exceptio obtineat. *ibid. seq.*
Creator. Vid. *Deus.*
Creditor. Vid. *Restitutio.*
Culpa quid sit. 67. Dividitur in theologicam, et juridicam, item in latam, levem et levissimam. *ibid.* In æstimanda culpa magna circumspectio opus. 206. An culpa juridica merito ita vocetur. 207. Ex quam culpa obligatio restitutionis emergat. 208. An ex sola culpa theologica, non item juridica restitutionis onus resultet? *ibid. seq.* Pro diversitate contractuum diversa culpa præstanda. 214. *seq.* Qualem culpam præstare debeant dantes prava consilia. 221. *seq.*
Cultus Deo debetur internus. 101. *seq.* Cultus externi requisita, et genera. 103. *seq.* Item obligatio, et fundamenta. 105. *seq.* Cultus alius directus, alius indirectus. 107.

D.

- Dammum* quid sit. 31. Quot modis causari possit. 186.
Debitor. Vid. *Restitutio.*
Defensio cruenta ad sui justitiam quænam exigat. 149. Justitia interna cruentæ defensionis contra invasorem vitæ adstruitur, et ab objectis vindicatur. 151. *seq.* Indiscriminatim præcepta ejusmodi defensio dici nequit. 153. Extendit se etiam ad membrorum, libertatis, et pudicitie conservationem. 154. Vid. *Aggressor.* Quid circa defensionem honorum fortunæ sit sentiendum. *ibid. seq.* Quid de defensione famæ notandum. 156. *seq.*
Defraudatio. Defraudationis notio, et divisio. 186.
Deliberata actio quid sit. 66.
Democratia. Ejus notio. 287. Ejusdem commoda, et incommoda, seu morbi. 296. *seq.*
Demonstratio immutat contractuum formam. 194.
Depositio an ad modos amittendi imperii referenda. 306.
Depositum. Notio depositi. 198.
Desperatio quid sit. 102.
Despota quis dicendus. 298.
Detractio. Notio detractionis. 130.
Deus, qua ratione seipsum negare non possit. 16. *seq.* Ut Creator omnium, facto triplici gradu attingitur. 90. Est in omni genere perfectissimus, et nulla re indigens. *ibid. seq.* Provide omnia gubernat, 91. *seq.* ac finis est hominis ultimus, solaque vera

- felicitas. 93. *seq.* Dei perfectiones quam ratione manifestentur. *seq.* Finis illustrandi Dei gloriam communis est omnium hominum. 97. Officia erga Deum theoretica proponuntur. 99. Item practica interna, 101. et externa, inter quæ cultus externus, 103. *seq.* quique summo jure Deo debetur. 105. *seq.*
Dictamen practicum remotum quid sit, et quid ultimum, quid reflexum. 69. Dictamen ultimum de honestate, vel licentia actionis certum esse debet. 72. Corollaria inde deducta. *ibid. seq.*
Diei, in quantum pacto adjicitur, notio, et divisio. 193. Quæ circa diei adjectionem notanda. *ibid. seq.*
Dignitas. Dignitates conferendi jus imperantis est. 339. Notionum de dignitate analysis. *ibid.* In dignitatum distributione digniores præferendi. 340. Quid de variis viis perveniendi ad dignitates. 341. *seq.* Vid. *Officiales.*
Diligentia. Ejus notio. 67. Dividitur in absolutam, et hypotheticam. *ibid.*
Disjunctio immutat contractuum naturam. 194.
Dispositio morientis, et mortis causa, in qua differant. 175.
Divisio est modus acquirendi derivativus. 174.
Divisio rerum. Vid. *Dominium.*
Dogma quid sit. 107, 362.
Dolus quid sit. 67, 202. Dividitur in apertum, et præsumtum. *ibid.*
Dominium rerum quid sit. 28. Dominia rerum, et bonorum divisio quam ex causa, et quo jure sint introducta. 165. *seq.* Dominii notio. 168. Corollaria ejusdem, ac jura specialia; item dominii multiplex divisio. *ibid. seq.* Dominii putativi, vel interimistici notio, et quæ ad illud revocantur. 180. *seq.* Delicta juri dominii contraria. 185. *seq.* Dominii alti, seu eminentis notio. 246. Dominii gentium consecraria. 403. *seq.* Unde certitudo dominiorum publicorum derivanda. 407. *seq.*
Duellum. Duelli notio, et variæ species. 158. Est medium ineptum defendendi famam, nec rationem defensionis habet. 159. Et est juri naturali repugnans. 161. *seq.* Vid. *Benedictus XIV.*
Dyarchia repugnat. 301.

E.

- Ecclesia.* Notio Ecclesiæ. 439. Origo, et fundatio Ecclesiæ divina est. 440. Foundationis tabulæ sunt Traditio, et Scriptura. 442. Unitas est prima notarum, quibus vera Ecclesia a falsis sectis secernitur. 443. Hæc unitas sita est in professione unius fidei, *ibid.* communionem eorundem bonorum spiritualium, 445. subjectione erga unum, idemque imperium sacrum. *ibid.* Altera nota est Sanctitatis. *ibid.* Hæc effulget in doctrina fidei, et morum, 446. in vita, ac morte eminentiorum Ecclesiæ membrorum, *ibid.* in gloria miraculorum. *ib.* Quæ Leyserus opponit, dissolvuntur. 447. Tertia nota est Catholicitas, sive diffusio per totum terrarum

orbem. 448. Hæc universalitas non mathematicæ, sed moraliter sumi debet, *ibid.* nec pendet ex fide, et numero summorum imperantium. *ibid.* Catholica Ecclesia censi non potest factio hominum Ecclesiæ rebellium uno terræ tractu conclusorum. *ib.* Quarta demum nota Ecclesiæ est Apostolicitas; ut scilicet tam doctrinam, quam potestatem ordinis, et jurisdictionis ab apostolis derivet. 449. *seq.* Ecclesia semper impugnatur, nunquam expugnatur. 457. *seq.* Consecratoria hujus veritatis. 453. Illustris locus S. Leonis M. adfertur, quo Rusticum Narbonensem episcopum ad continuandam ulterius episcopalem sollicitudinem adhortatur. *ibid.* *seq.* Indefectibilis est Ecclesia tum passive, tum active. 454. *seq.* Ut Ecclesia sit, maneatque Una, Sancta, Catholica, et Apostolica, a Christo instituta est potestas sacra, et imperium sacrum. 456. *seq.* Ut Ecclesia, sic potestas sacra in Ecclesia durabit semper. 477. *seq.* Unitas episcopatus in Ecclesia. 497. *seq.* Claves Ecclesiæ datæ sunt uni, et unitati. 499. Quomodo hoc sit intelligendum. 500. Quomodo PP. sint explicandi, dum aliquando dicunt, claves Ecclesiæ datas fuisse. *ib.* Quænam regiminis forma obtineat in Ecclesia. 516. *seq.* Ecclesia peculiarem, supremum, et independentem statum constituit, nec repugnat dari statum in statu. 522. *seq.* Unitas caritatis, et communionis necessaria est in Ecclesia. 540. In quibus utraque consistat. 541. Hæc unitas tollitur per hæresin et schisma, 542. et per excommunicationem. 546. Membra Ecclesiæ quæ? 549. Sectariorum conventicula non sunt ecclesiæ veri nominis. 551. Causæ dissensionis eorum. 553. Disciplina Ecclesiæ quid sit. 560. Inter præcipua disciplinæ istius capita est exercitium religionis, et pietatis. *ibid.* *seq.* Alterum disciplinæ caput in politia Cleri situm est. 561. Tertium disciplinæ caput efficit regimen ecclesiasticum. *ibid.* Quartum disciplinæ ecclesiasticæ caput collocari potest in usu, et administratione temporalium bonorum. *ibid.* *seq.* Ecclesia judicat, quid divini juris, aut disciplinæ sit. 562. Eadem determinat disciplinam. 563. Regulæ de mutatione disciplinæ. *ibid.* Falsa quorundam principia et dicta. 565. Impedimenta dirimentia matrimonii ad disciplinam pertinentia. 567. *seq.* Ministri Ecclesiæ quomodo constituantur. 574. Quid circa bonorum ecclesiasticorum administrationem, et fructuum tenendum. 575. *seq.* Forma judiciorum ecclesiasticorum. 578. Promulgatio legum ecclesiasticarum. 579. Referuntur præcipui promulgandi modi, quibus Ecclesia usa est. *ibid.* *seq.* Placitum regium an sit necessarium pro usu potestatis sacræ. 581. *seq.*

Electio. Vid. *Suffragium.*

Emporia quid sint. 394.

Emtio, venditio quid sint. 198. Quid emtio spei. 199.

Emphyteusis notio. 198.

Episcopi. Apostolorum potestas ordinaria derivata est ad episcopos. 486. *seq.* Quibus limitibus coarctetur potestas episcopalis. 511.

seq. An potestas episcoporum immediate sit a Deo. 518. *seq.* Debent examinare doctrinas de rebus sacris, prohibere libros, quibus doctrina fidei vel morum impugnatur, etc. 533. Modus, quo suam potestatem judicariam exercent in tuenda doctrina fidei, et morum non idem perpetuo observatur. 534. Exempla istiusmodi varii procedendi modi. 535. Maxima debet esse episcoporum in conservanda fidei, morumque puritate cura, et auctoritas. 537. Bina proferuntur episcopalis studii, ac libertatis pro tuenda doctrinæ puritate exempla. 538. Quomodo episcoporum potestas ad conservandam unionem in Ecclesia sese exerat. 547. *seq.* Episcopi necessario vocandi sunt ad concilia, et gaudent voto decisivo. 573. *Error* quid sit, et quotuplex. 52. *Error* circa substantialia actum nullum reddit. 81. *seq.*

Exarchi, quinam hoc nomine veniant. 494.

Excommunicatio quid sit. 546. Hanc pœnam infligit S. Paulus Corinthio incestuoso. *ibid.* Vis excommunicationis. *ibid.* Eadem pœnæ vis illustratur congerie similium. *ibid.* *seq.* Proponuntur exempla timentium, ut par est, excommunicationis pœnam. 547.

F.

Fama. Famæ notio, et divisio. 129. Homini ad famam jus perfectum competit, cavendum tamen, ne per excessum peccetur. 131. Obligatio naturalis est abstinere a læsione famæ alienæ. 132. Varii casus quoad famam tuendam. 157. *seq.* Ad eam defendendam duellum ineptum medium est. 159. *seq.*

Familia unde coalescat. 277. Fines, jura, et obligationes familiæ. *seq.* 278.

Fenelonius Illustrissimus in præclara sua oratione in consecratione electoris Coloniensis habita genuinam advocatiæ principibus competentis ideam exhibet. 527. *seq.*

Feudum quid sit. 198.

Fidejussio quid denotet. 198.

Fides. Quid articuli, et symbolum fidei. 107.

Fides relate ad gentes triplex est. 395.

Fiducia. Fiduciæ erga Deum, quæ opponantur, et quæ eidem sint affinia. 102. *seq.*

Finis, quis hominibus in hac vita sit præfixus. 8. *seq.* In finibus certi gradus, et ordo observandi, atque finium, mediolorumque comparatio facienda. 9. Notio finis. 48. Quid finis negative, et positive ultimis; primarius, et secundarius. *ibid.* Fines proprii, et interni actionis a causis impellentibus discernendi. 49. Actionibus fines rationi consentanei præfigendi. *ibid.* *seq.*

Fiscus. Quid fisci nomine intelligendum veniat. 329.

Fœdus. Notio fœderis. 409. Vid. *Gentes.*

Fœtura est species accessionis naturalis. 171.

Fornicatio. Vid. *Luxuria.*

Fortuna. Vid. *Bona.*

Fructus. Multiplex divisio fructuum. 181. Quos fructus possessor bonæ fidei restituere teneatur. 182. Quos malæ fidei. 183.

Fur. An furi res furtiva bona tamen fide, et oneroso titulo comparata restitui possit etiam tum, cum amittendi pretii periculum adsit. 228. *seq.*

G.

Gentes. Notio gentis. 381. Quibus hæc notio non competat. 382. Gentes ut personæ morales considerandæ. *ibid.* Earundem jura, obligationes, negotia et actiones. 383. Juris gentium definitio. 385. In quo discrepet a jure naturæ privato. *ibid.* Quid de jure gentium consuetudinario et pactitio. 386. Diversa gentium officia. 387. *seq.* Quænam quoad imperfecta gentium officia notanda, et qua ratione abeant in perfecta. 389. Æqualitas gentium in earundem juribus perfectis primo loco occurrit, *ibid.* dein jus libertatis et independentiæ, 390. jus conservationis, et perfectionis. 391. Jus utendi mediis ad finem necessariis. 392. Inter hæc commercia reponenda, et libertas eorundem. 393. *seq.* Jus existimationis ac gloriæ gentium, earumque triplex fides. 395. Officia gentium perfecta et imperfecta quoad perfectiones mentis. 396. Officia earundem imperfecta, horumque motiva et objecta. *ibid.* *seq.* Jus occupandi gentibus eminentiori modo competit. 398. Quænam quoad hujus juris exercitium notanda. 399. *seq.* Consectaria domini gentium. 403. *seq.* Præscriptio inter gentes an vim habeat. 405. *seq.* Notio pacti et fœderis in jure gentium. 408. *seq.* In gentibus jus paciscendi obtinet, quod penes imperantem residet. 409. Consensus ad pacta gentium requisitus. 410. Item materia eorundem pactorum. 411. Divisio pactorum gentium diversa. *ibid.* *seq.* Fides in iisdem servanda, 412. item cautiones diversi generis. 413. *seq.* Jus belli gentibus a natura concessum est. 419. *seq.* Gentes habent jus communicandi inter se. 434. Id exerceri nequit sine legationibus. 435. Jus legationum gentibus ab ipsa natura tributum est. 436.

Gregorii (S.) Nazianzeni ad jocum Juliani imperatoris responsio. 21.

Gregorii (S.) P. VII. de regum et ducum origine sententia a malevolis in malum sensum detorquetur. 286. *seq.*

Grotius (Hugo) minus recte de testamento disserit. 175.

H.

Heres an et quando ex defuncti delicto ad pœnam teneatur. 356.

Hierarchia delineatur et determinatur subjectum potestatis a Christo institutæ, et ad posteros transmissæ. 487. *seq.*

Hobbesius. Ejus hypotheseos præcipua capita circa J. N. adducuntur, refutanturque. 40. *seq.* Impie docuit, atheismum proprie peccatum non esse. 101. Item : atheos non subijci Dei legibus. 102.

Originem potestatis parentalis in prolem male a jure victoriæ, et occupatione repetit. 265. Ejusdem de origine servitutis paradoxa opinio. 274. Item de causa efficiente civitatis. 288.

Homicidium naturæ juri repugnat. 126. *seq.*

Homo. Quænam homini extrinsecus adhærescant. 3. Triplici vinculo cum Deo, secum ipso, et cum hominibus aliis jungitur. 3. *seq.* Homo Deo adnectitur ut Creatori, 90. *seq.* Gubernatori, 91. ac fini ultimo. 93. *seq.* Omnes homines tenentur illustrare divinam gloriam. 97.

Honor. Vid. *Fama.*

Hypothecæ notio. 199.

Hypothecarii creditores præferendi sunt chirographariis in materia restitutionis. 230. Quid si plures sint hypothecarii? *ibid.*

I.

Ignorantia quid sit. 52. Dividitur in antecedentem, concomitantem, subsequentem; vincibilem, invincibilem; affectatam, crassam et supinam; negationis, privationis; juris et facti. *ibid.* *seq.* Invincibilis et antecedens tollit voluntarium. 53.

Impedimenta matrimonii. 255. Penes potestatem Ecclesiæ supremam et rectoriam est, jure proprio et intrinseco statuere impedimenta dirimentia matrimonii. 567, 569. Penes potestatem politicam est statuere impedimenta matrimonii pro subditis infidelibus, quorum conjugii inesse non potest ratio sacramenti: pro fidelibus item subditis impedimenta relate ad effectus civiles, non autem relate ad vinculum matrimonii sine accedente auctoritate Ecclesiæ. 569. *seq.*

Impensæ. Divisio impensarum. 182.

Imperans. Obligationes subditorum erga imperantem tum negativæ, tum affirmativæ. 309. *seq.* Imperantis uxor, liberi etc. an pro subditis sint habendi. 313. Rationes fundamentales officiorum, quibus imperantes qua tales Deo et religioni adstringuntur. 323. *seq.* Animadversiones de eadem re. 326. *seq.* Competit imperanti jus exigendi tributa, et quæ huic juri connectuntur; cavendum tamen, ne hoc jus in injustitiam degeneret. 330. *seq.* Quid de jure imperantis circa privata subditorum bona sit statuendum. 334. *seq.* Imperanti jus competit seligendi sibi consiliarios et ministros, servata tamen magna circumspectione, 337. *seq.* item conferendi dignitates. 339. Imperans non solum supremus rerum civilium judex est, sed et fons omnis jurisdictionis. 345. *seq.* Penes imperantem jus vitæ, ac necis residet. 354. Imperans per leges non suum, sed civitatis commodum spectare debet. 363. *seq.* Quibus legibus obligetur. 376. Superiorem in temporalibus non agnoscit, bene tamen in spiritualibus, et rebus ad religionem et salutem æternam spectantibus. 391. Imperanti duntaxat jus ineundi pacta publica competit. 409. Imperanti jus belli privative competit, 415. sicut et ineundæ pacis. 431.

Imperium sociale quid sit. 241. Imperii multiplex datur divisio in societate inæquali. 246. *seq.* Imperii civilis notio. 290. Requirit jura immanentia et transeuntia. *ibid.* Forma imperii vel simplex est, vel composita; regularis, vel irregularis. 292. Quid de limite pactitio imperio adjecto. *ibid.* Imperii forma mixta unde proveniat, et an repugnet. 293. In comparandis formis imperii secernenda sunt incommoda, ac morbi seu vitia. 295. Imperium civile an a Deo proveniat, an a populi conventionem. 299. *seq.* Proprietates essentialia imperii civilis, item et accidentaria. 301. *seq.* Modus acquirendi imperii non est originarius, sed derivativus. 302. *seq.* Diversi acquirendi modi. 303. Modi amittendi imperii. 305. *seq.* Obligationes et jura subditorum imperio et statui civili correspondentia. 308. *seq.* Imperium sacrum in Ecclesia durabit semper. 477. *seq.* Hoc principi laico competere non potest. 502. *seq.* Forma imperii sacri qualis sit. 516. *seq.*

Impietas crimen religioni adversum. 117.

Impotentia. Vid. *Matrimonium.*

Imputatio alia facti, alia juris est. 51. Exigit actionem liberam. 52. Invincibile et impossibile imputari nequeunt. *ibid.* Eidem obstat ignorantia et error. *ibid.* Quis metus tollat imputationem. 57. Diversa ratione, mensura et gradu alienarum actionum imputatio fieri potest. 59. In tali imputatione spectanda causa præcipua, socia, subjecta, et instrumentalis. *ibid.* *seq.* Ostenditur, quonam modo imputatio fiat jussione, 60. consilio et suasionem, 61. consensu, 62. palpo, *ibid.* recursu, 63. participationem. *ibid.* Tacendo, non obsistendo, non manifestando. 64. Unde moralitatis quantitas relate ad imputationem destumenda. 65.

Indifferentismus. Notio indifferentismi. 116.

Induciæ in bello quid sint. 429. *seq.*

Injuria in latissimo, minus lato et stricto significato accipi potest. 31. In quo differat ab injustitia. *ibid.*

Insula ad species accessionis naturalis reducitur. 172.

Invasio juri domini contrariatur. 186.

Inventio. Vid. *Res.*

J.

Judex. Judicis jura, et obligationes. 350. Quid notandum circa sententiam definitivam. 351. An condemnare possit eum, quem privata scientia certo scit esse innocentem, etiamsi probetur nocens. *ibid.* Quid de vi rei judicata. *ibid.* Vitia judicum et remedia contra eadem. *ibid.* *seq.*

Judicium. Notio, divisio ac finis judicii. 347. Ordo judiciarius quotuplex sit et quænam exigat. *ibid.* *seq.* Judicii criminalis notio et corollaria inde deducta. 359. *seq.*

Juramentum actui ex se nulli superadditum eidem actui robur non

adjicit. 85. Juramentum calumniæ quænam contineat capita. 348.

Quid de juramentis per deos falsos censendum. 413. *seq.*

Jurisdictio. Ejus indoles ac divisio. 345. *seq.* Jurisdictio sacra alia est pro foro interno, alia pro externo. 490. In quo utraque consistat *ibid.*

Jus naturæ non bene definiit Ulpianus. 3. Juris varii, et dispare significationis. 22. Ad jus, prout facultas moralis est, quæ referantur.

ibid. Jus et obligatio correlativa sunt. *ibid.* Quorundam divisio in jus præcipiens, permittens et inclinans. 23. Regulæ generales circa jura et obligationes. 24. Inter jus et rectum juris usum probe discernendum. *ibid.* Quid de axioma: *Jus ad finem dat jus ad*

media, sit sentiendum. *ibid.* Quid jura connata et acquisita. 26.

Ad jura connata pertinent jus æqualitatis, *ibid.* et hinc quoque jus libertatis et independentiæ sano sensu acceptum. *ibid.* Jus con-

servandi sui ipsius, statusque sui, jus acquirendi et utendi rebus creatis, 27. jus eadem usus causa apprehendendi, asservandi, occupandi et proprias efficiendi. *ibid.* Jus securitatis, defensionis et

præcautionis, jus belli in sensu lato. *ibid.* An etiam jus indemn-

tatis huc referri debeat. *ibid.* Quid jura hypothetica, quid absoluta. 28. Quid jus in re, seu reale, quid jus ad rem, seu personale.

ibid. *seq.* Juris perfecti et imperfecti origo et notio. 29. Quæ ad jura perfecta, et quæ ad imperfecta reducuntur. 30. *seq.* Item

jus in- et- externum. 32. Jura quædam remitti possunt, et quædam remitti nequeunt. *ibid.* De constituendo juris naturalis prin-

cipio magna inter auctores dissensio. 33. Tres hujus dissensionis causæ præcipuæ. *ibid.* *seq.* Juris naturalis principium natura est

perfecte ac complete sumta. 36. Jus naturæ est universale, æter-

num, necessarium, immutabile. *ibid.* Quodnam J. N. objectum, subjectum, auctor et finis. *ibid.* Principia J. N. generalia practica

ex theoretico generali deducta. 37. *seq.* Ad J. N. obligationes non solum externæ, sed et internæ referendæ. 38. Jurium, seu facul-

tatum generale principium. *ibid.* Hobbesii hypothesis circa jus naturæ quoad potiora capita adducitur et refutatur. 40. *seq.* Item

Pufendorffii principium socialitatis. 43. *seq.* Jus necessitatis est strictissimæ interpretationis, 145. et nullo modo bonorum com-

munionem introducit. 146. Jus utendi rebus creatis, commune omnium hominum quænam complectatur. 164. Juris socialis notio.

239. Aliud est æquatorium, aliud rectorium. 241. Quæ circa hæc notanda. *ibid.* *seq.* Jurium civilium publicorum notio et prin-

cipium. 308. Horum jurium triplex relatio et qualitas. 309. Juris gentium definitio. 385. In quo differat a jure naturæ privato. *ibid.*

Quid de jure gentium consuetudinario et pactitio. 386. Jus legatio-

num inter gentes. Vid. *Legatus. Gentes.* Jura victoriæ. Vid. *Victoria.*

L.

Laus. Laudis notio, ejusque oppositum. 129.

Legatus. Notio legati. 435. Ejus character repræsentativus tum gene-